

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ
& ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΓΡΑΦΕΙΟ ΓΕΝΙΚΗΣ ΓΡΑΜΜΑΤΕΩΣ
ΣΥΓΧΡΟΝΟΥ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ**

ΕΞΑΙΡΕΤΙΚΑ ΕΠΕΙΓΟΝ

ΤΑΧ. Δ/ΝΣΗ: Μπουμπουλίνας 20-22
106 82 ΑΘΗΝΑ
ΤΗΛΕΦΩΝΟ: 2131322528, -851
Email: secgenmodern@culture.gr

ΘΕΜΑ: ΕΠΙΚΑΙΡΟΠΟΙΗΜΕΝΕΣ ΟΔΗΓΙΕΣ ΑΣΦΑΛΟΥΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΚΛΕΙΣΤΩΝ ΜΟΥΣΕΙΩΝ

Σχετ:

1. Η Κοινή Υπουργική Απόφαση με αριθμ. Δ1α/ΓΠ.οικ.80417(ΦΕΚ 6214/Β'/23.12.2021)
2. Το απόσπασμα πρακτικού της 253ης συνεδρίασης 22/12/2021 της Εθνικής Επιτροπής Προστασίας της Δημόσιας Υγείας έναντι του κορωνοϊού COVID-19.

Το παρόν έγγραφο βασίζεται στις οδηγίες και συστάσεις της Επιτροπής Εμπειρογνομώνων COVID-19 του Υπουργείου Υγείας και παρέχει επικαιροποιημένες οδηγίες για την ασφαλή λειτουργία των κλειστών μουσείων.

Το παρόν έγγραφο αντικαθιστά οποιαδήποτε προηγούμενη εγκύκλιο για το ίδιο θέμα.

A) Είσοδος στο χώρο και λειτουργία

Παρέχεται η δυνατότητα λειτουργίας μόνο για πρόσωπα που έχουν εμβολιασθεί ή νοσήσει κατά το τελευταίο τρίμηνο, **σύμφωνα με τις παρ.2 και 3 του άρθρου 9 του υπ' αρ. 1 σχετικού.**

- **Οι επισκέπτες εισέρχονται κατόπιν υποχρεωτικής επίδειξης κατά την είσοδο:**

[α] πιστοποιητικού εμβολιασμού, σύμφωνα με την παρ. 2 του άρθρου 9 του υπ' αρ. 1 σχετικού, ή

[β] πιστοποιητικού νόσησης, σύμφωνα με την παρ. 3 του άρθρου 9 του υπ' αρ. 1 σχετικού.

➤ Τα ανωτέρω πιστοποιητικά επιδεικνύονται είτε εκτυπωμένα από την ψηφιακή πλατφόρμα www.gov.gr είτε ηλεκτρονικά μέσω κινητής συσκευής του ατόμου, τα οποία ο αρμόδιος υπάλληλος, ο ιδιοκτήτης ή νόμιμος εκπρόσωπος της εκάστοτε επιχείρησης, ο εργοδότης ή το εκάστοτε εξουσιοδοτημένο πρόσωπο σαρώνει ηλεκτρονικά μέσω της ειδικής εφαρμογής του άρθρου 33 του ν. 4816/2021 (Α' 118) Covid Free GR **με ταυτόχρονο έλεγχο ταυτοπροσωπίας** του κατόχου. Εναλλακτικά, εφόσον τα ανωτέρω πιστοποιητικά επιδεικνύονται από αλλοδαπό που προέρχεται από τρίτη χώρα (εκτός Ευρωπαϊκής Ένωσης), τα πρόσωπα του προηγούμενου εδαφίου ελέγχουν τα πιστοποιητικά αυτά σε έγχαρτη μορφή με ταυτόχρονο έλεγχο ταυτοπροσωπίας του κατόχου.

- **Οι ανήλικοι επισκέπτες από τεσσάρων (4) έως και δεκαεπτά (17) ετών δύνανται να προσκομίζουν, εναλλακτικά, δήλωση αρνητικού αυτοδιαγνωστικού ελέγχου (self-test), σύμφωνα με τις παρ. 3 και 4 του άρθρου 9 του υπ. αρ. 1 σχετικού.**

Β) Λοιποί κανόνες

- Κάθε μουσείο θα πρέπει να αξιολογήσει τις δυνατότητες διαχείρισης κοινού και να ορίσει τον μέγιστο αριθμό επισκεπτών που μπορεί να διαχειριστεί ταυτόχρονα με ασφάλεια.
- Στον υπολογισμό της τήρησης του ανώτατου ορίου των συμμετεχόντων ή παρευρισκομένων που τίθεται, δεν συμπεριλαμβάνεται το προσωπικό της επιχείρησης.
- Επιτρέπονται οι ομαδικές ξεναγήσεις με τήρηση όλων των προβλεπόμενων στην παρούσα μέτρων.
- Χρήση προστατευτικής μάσκας είναι υποχρεωτική (οδηγίες χρήσης στην υπό στοιχεία Δ1α/Γ.Π.17917/22.3.2021 εγκύκλιο του Υπουργείου Υγείας, αναρτημένη στην ιστοσελίδα: www.moh.gov.gr/articles/health/dieythynsh-dhmosias-ygieinhs/metra-prolhpshts-enantikoronoiou-sars-cov-2/8607-systaseis-anaforika-me-thn-xrhsh-ths-maskas-sto-plaisio-thspandhmias-covid-19): α) σε όλους τους εσωτερικούς χώρους, συμπεριλαμβανομένων και των χώρων εργασίας, εξαιρουμένων όσων εργάζονται σε ατομικό χώρο χωρίς την παρουσία οποιουδήποτε άλλου προσώπου, β) σε όλους τους εξωτερικούς χώρους, εκτός αν αναφέρεται διαφορετικά σε συγκεκριμένα πρωτόκολλα που προβλέπονται σε ειδικές διατάξεις του υπ' αρ. 1 σχετικού. Από την υποχρέωση χρήσης μάσκας εξαιρούνται: α) τα άτομα για τα οποία η χρήση μάσκας δεν ενδείκνυται για ιατρικούς λόγους που αποδεικνύονται με τα κατάλληλα έγγραφα, όπως λόγω αναπνευστικών προβλημάτων και β) τα παιδιά ηλικίας κάτω των τεσσάρων (4) ετών.
- Τήρηση απόστασης (1,5) μέτρου μεταξύ των ατόμων [ένα (1) άτομο ανά 2 τ.μ.] σε εσωτερικούς και εξωτερικούς χώρους, είτε αμιγείς για πλήρως εμβολιασμένους και νοσήσαντες κατά το τελευταίο εξάμηνο είτε μικτούς, όπου δεν προβλέπεται μεγαλύτερο εμβαδόν ανά άτομο στις επιμέρους προβλέψεις της παρούσας.
- Τοποθέτηση/χρήση αλκοολούχου διαλύματος περιεκτικότητας άνω του εβδομήντα τοις εκατό (70%) για την αντισηψία χεριών.
- Υποχρέωση ανάρτησης με έγγραφο ή ψηφιακό τρόπο σε εμφανές σημείο των κανόνων λειτουργίας των επιχειρήσεων, συμπεριλαμβανομένου και του μέγιστου αριθμού ατόμων, που επιτρέπεται να βρίσκονται εντός του χώρου.
- Εξαερισμός των χώρων με φυσικό ή τεχνητό τρόπο κατ' εφαρμογή των υπό στοιχεία Δ1(δ)/ΓΠ.οικ.26335/23.4.2020 και Δ1/ΓΠ.οικ.81816/18.12.2020 εγκυκλίων του Υπουργείου

Υγείας που έχουν αναρτηθεί, αντίστοιχα, στις ιστοσελίδες: www.moh.gov.gr/articles/health/dieythynsh-dhmosias-ygieinhs/metra-prolhpshe-enanti-koronoioy-sars-cov-2/7108-hpshmetrwn-diasfalishs-ths-dhmosias-ygeias-apo-iogeneis-kai-alles-loimwksei-s-kata-thhshklimatistikwn-monadwn και www.moh.gov.gr/articles/health/dieythynsh-dhmosias-ygieinhs/metra-prolhpshe-enanti-koronoioy-sars-cov-2/8149-systaseis-gia-ton-eksaerismo-eswterikwnxwrwn-kata-th-xeimerinh-periodo-ypo-to-prisma-ths-pandhmias-toy-ioy-sars-cov-2.

- Οι κλειστοί και στεγαζόμενοι χώροι θα πρέπει να αερίζονται επαρκώς. Σχετικά με τον κλιματισμό δείτε την ενότητα (Γ).
- Στους κλειστούς χώρους θα πρέπει να γίνονται απολυμάνσεις με διάλυμα χλωρίνης 10:1, δηλαδή 9 μέρη νερό και 1 μέρος χλωρίνης καθημερινά. Αυτό ισχύει και για τους χώρους υγιεινής. Για επιφάνειες που είναι πιθανό να καταστραφούν από τη χρήση υποχλωριώδους νατρίου, μπορεί να χρησιμοποιηθεί αιθανόλη συγκέντρωσης 70%. Ιδιαίτερη έμφαση θα πρέπει να δίνεται σε επιφάνειες που αγγίζονται συχνά όπως πόμολα, διακόπτες, κουπαστές κ.ο.κ.
- Θα πρέπει να προγραμματίζονται τακτικές απολυμάνσεις καθώς και προμήθεια και τοποθέτηση απολυμαντικών μέσων (ατομικής υγιεινής και χώρων), και προμήθεια και διάθεση ατομικών μέσων προστασίας.
 - Στους χώρους υγιεινής θα πρέπει να εφαρμόζονται κανόνες, οι οποίοι περιλαμβάνουν:
 - Καλό αερισμό
 - Κλειστό καπάκι λεκάνης πριν χρησιμοποιηθεί το καζανάκι
 - Η χρήση χάρτινων ή πλαστικών καλυμμάτων λεκάνης μίας χρήσης είναι επιθυμητή.
 - Τρεχούμενο νερό και εφοδιασμός με σαπούνι, χάρτινες χειροπετσέτες, ποδοκίνητο δοχείο απορριμμάτων
 - Όπου είναι εφικτό να χρησιμοποιείται εξοπλισμός με φωτοκύτταρο ή με διακόπτη ποδιού (π.χ. για τη βρύση, το σαπούνι).
 - Να μην χρησιμοποιείται μηχανήμα για στέγνωμα των χεριών.
 - Η ουρά στους χώρους υγιεινής, θα πρέπει να αποφεύγεται μέσω της λήψης και εφαρμογής κατάλληλων οργανωτικών μέτρων, αλλά στις όλως εξαιρετικές περιπτώσεις που τυχόν καταστεί αναπόφευκτη η δημιουργία ουράς, θα πρέπει να τηρούνται αποστάσεις δύο (2) μέτρων.
 - Σε περίπτωση που νυπτήρες έχουν να χρησιμοποιηθούν πολύ καιρό συστήνεται να τρέξει ζεστό νερό για 5 λεπτά πριν από την πρώτη χρήση.
 - Τακτικό καθαρισμό και απολύμανση (αρκετές φορές την ημέρα, ανάλογα με το ωράριο του κάθε μουσείου)
 - Η λειτουργία εστιατορίων/café στους χώρους των μουσείων διέπεται από τις οδηγίες που έχουν δοθεί για τους χώρους εστίασης γενικότερα. Τα τραπέζια και οι καρέκλες θα πρέπει να απολυμαίνονται πριν τη χρήση τους.
 - Η λειτουργία πωλητηρίων στους χώρους των μουσείων διέπεται από τις οδηγίες που έχουν δοθεί για τους χώρους λιανεμπορίου γενικότερα.
 - Σε περίπτωση που υπάρχουν άλλοι χώροι με πιθανή συγκέντρωση κοινού (π.χ. ερμάρια, κοινόχρηστοι υπολογιστές κ.λπ.) θα πρέπει να ληφθούν όλα τα απαραίτητα μέτρα, όπως ουρά με αποστάσεις (εφόσον η δημιουργία ουράς δεν μπορεί να αποφευχθεί παρά την λήψη οργανωτικών μέτρων), γάντια στην περίπτωση υπολογιστών κ.ο.κ.
 - Όπου υπάρχουν ουρές θα πρέπει να προβλεφθεί ειδική σήμανση για την αναμονή των επισκεπτών.

- Η χρήση ανελκυστήρων πρέπει να είναι περιορισμένη και η χρήση μάσκας εντός καθίσταται υποχρεωτική. Συστήνεται η τοποθέτηση αντισηπτικού αλκοολούχου διαλύματος εντός και εκτός των ανελκυστήρων.

Γ) Κλιματισμός

- Συντήρηση των εγκαταστάσεων κλιματισμού και αντικατάσταση των φίλτρων όπου απαιτείται. Η συντήρηση και αντικατάσταση των φίλτρων θα εκτελούνται με χρήση και λήψη όλων των προστατευτικών μέτρων (ατομική προστασία, αερισμός χώρου όπου είναι τεχνικά εφικτό, ασφαλής αποκομιδή των φίλτρων που αντικαθίστανται) συμπεριλαμβανομένης της αναπνευστικής προστασίας.

- Συνεχής λειτουργία των εγκαταστάσεων κλιματισμού, όπου επιβάλλεται από τις συνθήκες για την προστασία των εκθεμάτων. Όπου δεν επιβάλλεται, οι εγκαταστάσεις κλιματισμού θα λειτουργούν τουλάχιστον δύο ώρες πριν από το ωράριο λειτουργίας του μουσείου και δύο ώρες μετά το ωράριο λειτουργίας του μουσείου.

- Φυσικός αερισμός και αύξηση της παροχής του νωπού αέρα, όπου είναι τεχνικά εφικτό, με απαραίτητη όμως προϋπόθεση τη διασφάλιση των απαιτούμενων συνθηκών για την προστασία των εκθεμάτων.

- Συστηματική λήψη όλων των κατάλληλων μέτρων για τη σωστή λειτουργία των κλιματιστικών εγκαταστάσεων και αποφυγή δημιουργίας εστιών μόλυνσης και από άλλους μικροοργανισμούς.

- Σε κάθε περίπτωση επισημαίνεται ότι θα πρέπει να λαμβάνεται μέριμνα για τον συνεχή ή τουλάχιστον συστηματικό φυσικό αερισμό του χώρου μέσω ανοιγμάτων (παράθυρα, εξωτερικές θύρες) ακόμη και με παράλληλη χρήση κλιματιστικών μηχανημάτων.

- Ως προς τον κλιματισμό επιτρέπονται μόνο τα κλιματιστικά ανοικτού κυκλώματος. Όπου είναι εφικτό, συνιστάται ο φυσικός αερισμός του χώρου.

- Συστήνεται χρήση φίλτρων κατακράτησης σωματιδίων υψηλής αποτελεσματικότητας HEPA (Highefficiencyparticulateairfilter)

Δ) Ροή επισκεπτών

- Οι επισκέπτες είναι υποχρεωμένοι να φορούν μη ιατρική μάσκα και να χρησιμοποιούν αντισηπτικό αλκοολούχο διάλυμα (70%).

- Ειδική μέριμνα θα πρέπει να ληφθεί ως προς τη ροή του κοινού κατά την είσοδο και έξοδο τους από το μουσείο. Προτείνεται διαχωρισμός διαδρομών και διάκριση εισόδου - εξόδου, όπου αυτό είναι εφικτό, καθώς και κίνηση επισκεπτών σε μονή διαδρομή, όπου είναι εφικτό.

- Κατά την είσοδο και έξοδο θα πρέπει να τηρούνται ουρές με αποστάσεις δύο (2) μέτρων (εφόσον η δημιουργία ουράς δεν μπορεί να αποφευχθεί παρά την λήψη οργανωτικών μέτρων).

- Ως προς τα εισιτήρια προτείνεται:

- Εκτεταμένη χρήση του ηλεκτρονικού εισιτηρίου για συγκεκριμένη ημέρα και ώρα, με συγκεκριμένο όριο εισιτηρίων ανά ώρα βάσει της δυναμικότητας κάθε μουσείου έτσι ώστε να ελέγχεται κατά το δυνατόν η ροή των επισκεπτών.

- Ανέπαφος έλεγχος εισιτηρίων (με scanner)

- Τοποθέτηση χωρισμάτων σε ταμεία και γκισέ
- Στα ταμεία θα πρέπει να αποφεύγεται η πρόκληση ουράς μέσω της λήψης και εφαρμογής κατάλληλων οργανωτικών μέτρων, αλλά στις όλως εξαιρετικές περιπτώσεις που τυχόν καταστεί αναπόφευκτη η δημιουργία ουράς, θα πρέπει να τηρούνται οι αποστάσεις των δύο (2) μέτρων.
- Αποφυγή δυνατότητας αγοράς εισιτηρίων επιτόπου – επιθυμητή είναι η προαγορά, καθώς αλλιώς θα παρατηρηθούν μεγάλες ουρές στα ταμεία.
- Ανέπαφες συναλλαγές όπου απαιτούνται (χρήση POS)
- Ειδική πρόβλεψη για την εξυπηρέτηση ΑΜΕΑ, ατόμων άνω των 65, εγκύων κ.λπ.
- Τοποθέτηση σχετικών σημάνσεων που να βοηθούν τους επισκέπτες να κινηθούν στο μουσείο και να ακολουθήσουν τις οδηγίες.
- Σε περίπτωση που πραγματοποιούνται οργανωμένες ξεναγήσεις με ξεναγό, θα πρέπει να τηρούνται αυστηρά οι αποστάσεις και τα μέτρα, να γίνεται χρήση ασύρματης ξενάγησης, αποφυγή χρήσης κοινόχρηστων συσκευών (tablets, ακουστικά κ.λπ.).

Ε) Ασφάλεια εργαζομένων

Όλοι οι εργαζόμενοι του δημοσίου και ιδιωτικού τομέα που δεν είναι πλήρως εμβολιασμένοι ή νοσήσαντες υπό την έννοια των παρ. 2 και 3 του άρθρου 9 του υπ. αριθμ. 1 σχετικού, αντιστοίχως και παρέχουν εργασία με φυσική παρουσία εντός ή εκτός των εγκαταστάσεων του μουσείου, υποχρεούνται σε διενέργεια διαγνωστικού ελέγχου δύο (2) φορές την εβδομάδα με τη μέθοδο μοριακού ελέγχου (PCR) ή με τη χρήση ταχείας ανίχνευσης αντιγόνου κορωνοϊού COVID-19 (rapid test) σε ιδιωτικά διαγνωστικά εργαστήρια, όπως ορίζονται στο π.δ. 84/2001 (Α' 70), ή σε ιδιωτικές κλινικές ή σε φαρμακεία ή σε ιδιώτη γιατρό, με δική τους δαπάνη, σύμφωνα με τις υπό στοιχεία Δ1α/Γ.Π.οικ.55570/12.9.2021(Β' 4207) κοινή υπουργική απόφαση, όπως τροποποιήθηκε με την υπό στοιχεία Δ1α/Γ.Π.οικ.69461/5.11.2021 (Β' 5163) όμοια απόφαση, και την υπό στοιχεία Δ1α/Γ.Π.οικ.64232/15.10.2021 (Β' 4766), κοινή υπουργική απόφαση, όπως τροποποιήθηκε με την υπό στοιχεία Δ1α/Γ.Π.οικ.69459/5.11.2021 (Β' 5165) όμοια απόφαση, αντιστοίχως, όπως εκάστοτε ισχύουν.

- Όλοι οι εργαζόμενοι πρέπει να χρησιμοποιούν προστατευτική μη ιατρική μάσκα και να χρησιμοποιούν αντισηπτικό αλκοολούχο διάλυμα (70%) για τα χέρια.
- Όλος ο εξοπλισμός που χρησιμοποιείται θα πρέπει να απολυμαίνεται τακτικά με τον ενδεικνυόμενο από τον κατασκευαστή τρόπο.
- Οι χρησιμοποιημένες από τους εργαζόμενους υφασμάτινες μη ιατρικές μάσκες θα πρέπει να τοποθετούνται σε πλαστικές σακούλες, να πλένονται στους 60° βαθμούς και να σιδερώνονται.
- Για την ευκολότερη ιχνηλάτηση συστήνεται η καταγραφή των εισερχομένων-εξερχομένων εργαζομένων και της ύπαρξης τυχόν συμπτωμάτων.
- Εργαζόμενοι που εμφανίσουν συμπτώματα ασθένειας θα πρέπει να απομακρύνονται άμεσα από τον χώρο φορώντας οπωσδήποτε μάσκα.
- Το απασχολούμενο προσωπικό θα πρέπει να ενημερωθεί για τους κανόνες υγιεινής, την τήρηση των κανόνων ασφαλείας και την αντιμετώπιση πιθανών δυσλειτουργιών, λαμβάνοντας σχετική μέριμνα και για την ενημέρωση των επισκεπτών κατά την είσοδό τους.

Επισημαίνεται ότι τα ως άνω μέτρα που ισχύουν για την ασφαλή λειτουργία των κλειστών μουσείων δύνανται να εφαρμόζονται κατ' αναλογία και για την ασφαλή διεξαγωγή εικαστικών και λοιπών καλλιτεχνικών εκθέσεων (ζωγραφικής, γλυπτικής, φωτογραφίας κ.λπ.) σε χώρους που προσομοιάζουν με χώρους μουσείων και λειτουργούν για τέτοια χρήση.

Επισημαίνεται ότι κλειστά μουσεία που διαθέτουν χώρους που προσομοιάζουν με τους χώρους διεξαγωγής ζωντανών θεαμάτων/ακροαμάτων δύνανται να φιλοξενούν στους χώρους αυτούς εκδηλώσεις, καλλιτεχνικής ή μη φύσεως, εφαρμόζοντας για τη λειτουργία αυτή, τα υγειονομικά πρωτόκολλα με τις οδηγίες ασφαλούς διεξαγωγής θεαμάτων, ακροαμάτων και λοιπών παραστατικών τεχνών σε κλειστούς χώρους, όπως αυτά εκδίδονται από τη Γενική Γραμματεία Σύγχρονου Πολιτισμού και αναρτώνται στην ιστοσελίδα του Υπουργείου Πολιτισμού και Αθλητισμού.

Επισημαίνεται ότι όλες οι οδηγίες τελούν υπό συνεχή επαναξιολόγηση και επικαιροποίηση, σύμφωνα με τα νέα δεδομένα που προκύπτουν. Τα παραπάνω μέτρα είναι ενδεικτικά, δεν μπορούν να καλύψουν όλες τις πιθανές περιπτώσεις και εφαρμόζονται παράλληλα με τα ευρύτερα μέτρα, τα οποία ισχύουν. Για το λόγο αυτό πρέπει να υπάρχει διαρκής παρακολούθηση των σχετικών εξελίξεων μέσα από την ιστοσελίδα του Εθνικού Οργανισμού Δημόσιας Υγείας στην διεύθυνση <https://eody.gov.gr/> καθώς και στην διεύθυνση <https://covid19.gov.gr/>.

Σημειώνεται ότι παράλληλα με τα ως άνω και τους εκάστοτε κανόνες που ορίζονται δυνάμει κοινών υπουργικών αποφάσεων για τα ζητήματα αρμοδιότητας του ΥΠΠΟΑ, εφαρμόζονται ταυτόχρονα κανόνες αποστασιοποίησης σε λοιπές δραστηριότητες και δομές, οι οποίοι ενδέχεται να επηρεάζουν εμμέσως την λειτουργία των μουσείων.

Όλοι οι εμπλεκόμενοι θα πρέπει να επιδεικνύουν την απαραίτητη ατομική ευθύνη, προστατεύοντας τον εαυτό τους και τα άλλα άτομα. Ειδικά οι διευθυντές και οι διοικήσεις των μουσείων θα πρέπει να μεριμνούν για την προστασία των εργαζομένων και των επισκεπτών. Επίσης να προβαίνουν, κατά την κρίση τους, και στην λήψη επιπλέον μέτρων, όπου ενδεχομένως απαιτείται λόγω συγκεκριμένων ιδιαιτεροτήτων ενός χώρου.

Η Γενική Γραμματέας
Σύγχρονου Πολιτισμού

Ελένη Δουνδουλάκη